

Csoportalkotás játékosan!

Mennyivel jobb hangulatban indul a közös munka, ha a csoportok megalkotása nem pusztán a tagoknak a nevelő által történő kijelölésével történik, hanem összekötjük egy rövid, játékos, amúgy pedig fejlesztő feladattal. Ne sajnáljuk rá az időt!

Természetesen ezek a csoportalkotási játékok szabadon átalakíthatók, variálhatók a pedagógiai céloknak megfelelően, pl. kis változtatással a leírásban véletlenszerű csoportalkotást eredményező játék irányítottá is tehető, hogy a nevelő szándéka szerinti tanulók kerüljenek egy csoportba.

Íme egy kis gyűjtemény az általam kipróbált és jól bevált lehetőségekből, melyekhez örömteli munkát kívánok!

*Bedőné Fatér Tímea
tréner, szaktanár*

- **Állathangverseny** (Papírdarabokra állatneveket írunk, minden állatnév pl. négyszer szerepel. Minden gyerek kap egy cédulát, amit nem mutat meg a többieknek. Ezután eljuttatja a cédulán szereplő állatot, közben társait keresve) Ha a cédulák hátoldalára felírjuk a neveket, akkor máris irányíthatóvá válik, kik kerüljenek egy csoportba.

- **Dúdoló** (az egy csoporthoz tartozók ugyanazt a dalt dúdolva keresik a társaikat)

- **„Keveregj, kavarogj”** (pl. keress társakat a kapott szó szótagszámával megegyező szó tulajdonosaival stb.)

- **Molekulák** (a tanulók a teremben adott utasításoknak megfelelően különböző sebességgel mozognak: 10-zel, 50-nel, 90-nel stb., majd tanári utasításra – pl. „négyes molekula!” felkiáltásra 4-en kapcsolódnak csoporttá.)

- Hajlított véleményvonal

A diákok először felsorakoznak egy vonalban az adott témáról vallott véleményük alapján, az egyetértőtől a tagadóig. Jelölik meg egy lapon a helyüket, hogy később ne tudjanak változtatni és oda állni, ahol barátaik állnak. Most hajlítsák be a sort úgy, hogy egy teljesen egyetértő álljon szembe egy teljesen tagadóval. Most következik a fontos, érdekes rész. Hajlítsák meg ezt a már meghajlított vonalat úgy, hogy az a pár, amelyik a leginkább és legkevésbé egyetértő diákokból áll, sétáljon hátra, és álljon oda a hajlított sor végében ahhoz a két gyerekhez, akik a hajlított vonal másik végén voltak. Ez a négy diák leül egy csoportba. A megmaradt párok a vonal mindkét oldaláról csatlakoznak egymáshoz négyes csoportokban, és így foglalnak helyet.

- Hajlított tudásvonal

A diákok úgy is felsorakozhatnak, mennyi előzetes tudással rendelkeznek egy adott témáról. 100-as skálán helyezték el magukat, és így alkossanak növekvő sort, szavak nélkül, csak nonverbális kommunikáció segítségével. Ezután szóban ellenőrizzük, valóban helyes-e a számsorrend. „Meghajlítjuk” a kialakult vonalat, és az elejéből-végéből az eltérő előzetes tudással rendelkezők kerülnek egy csoportba.

- Mozaik, képeslapmozaik 01

1. lépés. Kérjük meg a diákokat, hogy tépjenek négyfelé egy képet.

2. lépés. Keveredj és cserélj! A diákok járjanak körbe a teremben, és cseréljék el a darabokat. Akik még nem cseréltek, tartsák kezüket felemelve, hogy látszódjon, kivel lehet cserélni.

3. lépés. A diákok azokkal alkossanak egy csoportot, akiknél ugyanannak a képnek a darabjai vannak.

Ugyanígy használhatunk négy összefüggő mondatot, egy közmondást vagy egy vers négy sorát, illetve bármit, ami négy részre osztható, darabolható.

- Mozaik, képeslapmozaik 02

A nevelő darabol el képeslapot, és a hátoldalára felírja, melyik darabot kinek szánja. Kiosztjuk a gyerekeknek, és találják meg a kép darabjait, leendő csoporttársaikat.

Név szerint (keresztnév, vezetéknev, gyerekek neve,) ábécé sorrendbe állni némán, majd a kívánt létszámú csoportokat (pl négyesével) megjelölni.

Születési hónap és nap sorrendbe állni némán,- csak kézjelekkel lehet kommunikálni-, majd a kívánt létszámú csoportokat (pl négyesével) megjelölni

Matrica a szék aljára ragasztva

Azonos képek, színek, számok, ábrák, jelek az azonos csoportba tartozóknak

„Alma, körte, szilva, barack” (minden gyümölcs egy csoport, vagy minden csoportban legyen mindenféle gyümölcs...)

Ezt lehet bármivel helyettesíteni, a témához kapcsolódó kifejezésekkel pl.: „tavasz, nyár, ősz, tél”, „ főnév, melléknév, számnév, névmás”, stb...

Építkezés a csoportvezető köré

A csoportvezetőnek ideiglenesen megjelölt tanuló maga hívja, választja a csoport tagjait.

Párok párja

A diákokat 4 csoportra osztjuk: erős, gyenge, erős közepes, gyenge közepes csoportokra.

Az erős és gyenge a terem egyik oldalán foglal helyet, az erős-közepes és gyenge közepes pedig a másik oldalon. A diákok párokat alakítanak: az erős és gyenge az egyik oldalon, a gyenge közepes és erős közepes a másikon. Ezután a párok választanak egy másik párt.

Építkezés a csoportvezető köré.

– Csoportvezetők kiválasztása. Válasszuk ki a legjobb diákokat csoportvezetőnek, csoportonként egyet!

– Csoportvezetői megbeszélés. Magyarazzuk el a megbeszélésen, hogy a csoportmunka sikere a vegyes összetételű csoportokon múlik. Döntsenek ők, hogy a leggyengébben teljesítő 6 vagy 7 tanuló közül kit választanak csoportjukba!

Magyarazzuk el, mi lesz a dolguk másnap!

– A csoportvezetők kiválasztják csoportjuk tagjait. Másnap hirdessük ki az osztályban, hogy csoportok alakulnak, mondjuk meg a csoportvezetők nevét! Majd a csoportvezetők egy-egy tagot választanak az előzetes megbeszélés szerint. Odamennek egy gyenge teljesítményű diákhoz, és valami hasonlót mondanak neki: „Szeretném, ha az én csoportomban lennél.” (Készüljünk fel arra, hogy néhány gyenge diákot társaik soha semmire nem választanak. Ilyenkor akár sírás is előfordulhat.)

– A jó-gyenge pár választ egy közepes tagot. A két már meglévő csoporttag tanácskozik, és választ egyet a közepes szinten teljesítő diákok közül.

– A jó-gyenge-közepes hármas kiválasztja utolsó csoporttársát. A választásnál előzetesen megbeszélte szempont legyen, hogy nem választhatnak csupa azonos neműeket! A tanárnak joga van módosításokat végrehajtani.

Párok párja.

– A diákokat négy csoportra osztjuk: erős, erős közepes, gyenge közepes, gyenge csoportokra.

– Az erős és a gyenge csoport a terem egyik oldalán foglal helyet, az erős közepes és a gyenge közepes pedig a másik oldalon.

– A diákok párokat alakítanak (erős-gyenge az egyik oldalon, erős közepes és gyenge közepes a másikon)

– Ezután a párok választanak egy másik párt. A diákok így vegyes csoportokat alkotnak.

Azonos érdeklődésűek csoportja.

Alkalmanként megengedhető, hogy a diákok olyan csoportokat hozzanak létre, melyekkel másként megvalósíthatatlan tanulmányi célokat is el lehet érni. Ha néhány témában lehetőséget teremtünk arra, hogy a diákok érdeklődésük

szerint alkossanak csoportokat, a témát mélységében tudják megismerni. A legjobb barátok együttműködése (is) új energiákat hozhat az elméleti jellegű tárgyak tanulásába.

Kettős kör.

- A kettős kör kialakítása. A diákok két koncentrikus körbe állnak úgy, hogy a külső és belső körben állók szembefordulnak egymással, majd egy negyed fordulatot tesznek jobbra.
- Érdekes interjúk. Sétáljanak körbe a diákok (a két kör egymásnak ellentétes irányban), és egy adott pillanatban párt alkotva a legközelebb állóval, készítsenek interjút egymással egy ismerkedési témáról, például: „Álomvakáció”, „Kedvenc étel”, „Ideális foglalkozás”!
- Párok párja. Egy általunk kiválasztott pár és a mellettük álló legközelebbi pár csoportot alkotva üljön le! A most helyet foglaló két pár mindkét oldalán álló párja jöjjön előre, találkozzanak, és üljenek le! Minden megmaradt pár tegye ugyanezt sorban addig, amíg a kör el nem fogy!
- Forgószínpad. Miután leültek, minden diák mutassa be a partnerét, akivel „interjút készített”! Ha a végén egy pár megmarad, válasszuk ketté, és csináljunk két ötös csoportot, vagy az egyik négyes csoportból vegyünk el egy személyt, és hozzunk létre két háromfős csoportot!

Számok csoportban

Mindenki kap egy számot tartalmazó cetlit. Ezután meg kell keresnie azokat, akik ugyanazt a számot kapták. Ők alkotnak majd egy csoportot Beszélni, száznak mozognia nem szabad, csak gesztusokkal, kézfogással kommunikálhatnak.

Másképp: számsor is lehet a játékos csoportalkotás alapja, pl.: 20-30-40-50; páros számok és páratlanok stb...

Kulcs és zár

Párok kialakítására alkalmas módszer hosszabb munkafázisok idejére, amikor fontos, hogy ezúttal ne feltétlenül a gyakran együtt dolgozó tanulók (barátok, padtársak) dolgozzanak együtt, hanem az új társakkal való együttműködés során más munkamódszereket is megismerjenek a tanulók.

Azonos színű, B5 méretű kartonokból kulcsokat vágunk ki. Az osztálylétszám felével megegyező számú kulcsra van szükség. Ügyeljünk rá, hogy ne legyen két egyforma kulcs. Ha nem párosan vannak a tanulók, értelemszerűen az egyik fajta kulcsból két példányt készítünk. A kulcsokat és a maradék kartondarabokat egy dobozban összekeverjük. A tanulók egyik fele „kulcsot”, a másik része pedig „zárát” választ magának, és gyorsan megkeresik, melyik kulcs vagy zár tartozik a náluk levő darabhoz.

Pár-madzag

Párok kialakítására alkalmas, relatív gyors módszer. Akkor használjuk, ha fontos, hogy ne összeszokott tanulók (barátok, padtársak) dolgozzanak együtt. A módszer erősíti a keletkezett párok összetartozási érzését. Minden tanulónak ki kellett jönnie középre, elhagyva eddigi megszokott helyét, ezzel megkönnyítjük, hogy a következő munkafázisban közös munkahelyet tudjanak választani maguknak a párok.

Mint minden bonyolultabb pár- vagy csoportalkotási módszernél itt is ügyeljünk arra, hogy a rá következő pár-feladat feltétlenül legalább 15-20 percet igényeljen, különben a tanulók számára az eljárás túlzásnak tűnhet, mivel nem áll arányban a párképzésbe fektetett idő és felkészülés a következő feladattal.

Annyi, kb. 1 m hosszú, egyforma színű és vastagságú madzagra van szükségünk, ahány párt akarunk kialakítani.

Ismertessük a következő pármunkához tartozó feladatot. Ha a feladat már mindenki számára világos, megkezdhetjük a párok kialakítását. A hosszú madzagokat csomóba fogva középen lazán megtartjuk. A tanulók egyik fele a madzagok egyik végét, a másik fele a másik végét fogja meg. Ha elengedjük a csomót, mindenki ténylegesen össze lesz kötve valakivel – így alakítjuk ki a párokat, akik, miután megtalálták egymást, közös munkahelyet alakítanak ki maguknak, és rögtön nekiláthatnak a feladatnak.